

**Տ. ԱՐԱՐԱՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼԹԱԳՃՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ ՄԵԾԻ ՊԱՇՏՈՅ ԵՐՐՈՐԴ՝ ԱՆԱՌԱԿԻ
ԿԻՐԱԿԻՒՆ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ**
(8 մարտի 2009 թ.)

*«Նրան գթաց, ընկալ նրա պարանոցով –
համբուրեց»:*

(Ղուկ ԺԵ 20)

Սիրելի՛ հավաքացյալներ, այսօր Մեծի Պանոց շրջանի երրորդ կիրակին է և կոչվում է Անառակի կիրակի: Անունը վերցված է Ղուկասի Ավետարանի այն առակից, որտեղ ավետարանիչը կուգա մեզ ներկայացնելու մի որդու մասին, ով իր հորից խնդրում է ժառանգությունը, վերցնում այն և մեկնում հեռու՝ օտար աշխարհ: Մսխում է ամբողջ ունեցածը, գեխ կյանք է ապրում և երբ ամեն ինչ վերջացնում է, ու նյութական որևէ բան չի մնում, նույն այդ ժամանակ այդ երկրում սկսվում է սով: Ճարահար նա դիմում է այդ երկրի քաղաքացիներին, որպեսզի աշխարհանք զրնի և գոյությունը ապահովի: Սակայն նա գնալով հանձն առնելով խոզերու պահպանումը նույնիսկ չի կարողանում օգտվել այն կերից, որ փրվում էր խոզերին: Եվ ահա այդ նեղ ու անելանելի, ճարահար պահին հիշում է հորը, մարաբերում է այն կյանքը, որ ապրել է, և ապրում են իր հոր ծառաները: Եվ մտածում է ու ասում ինքն իրեն. «Ավելի լավ է վերադառնամ հորս մոտ, դիմեմ նրան, մեղա գամ և ասեմ՝ թող բո ծառաներից մեկը լինեմ և այսպեղ ապրեմ»: Այս որոշմամբ վերադառնում է փուն, և երբ հայրը հեռվից նկատում է որդուն, վագում է ընդառաջ, գրկում, համբուրում և ընդունում փնից ներս: Տայրը այնուհետև հրամայում է, որպեսզի ծառաները խնջույք կազմակերպեն, վերադարձնեն այն բոլոր զգեստները, որ նա ուներ փունը թողնելուց առաջ:

Այսպես է ներկայացնում ավետարանիչը մեզ Անառակ որդու առակը: Երբ մի անգամ կարդում ենք, ապա մեզ համար ոչ մի սովորական բան չկա այնպեղ: Այսօր էլ մարդիկ երեխաներ են ունենում և պատահում է երեխաներից ոմանք իրենց հոր կենդանության օրոք խնդրում կամ պահանջում են նրանից, որպեսզի իրենց հասանելիք ժառանգությունը ստանան ու գնան ուրիշ փեղ նոր աշխարհանք սկսելու համար: Սակայն երբ կարդում ենք մեր եկեղեցու սրբազան հայրերի մեկնողական գործերը, ապա փեսնում ենք, որ այն, ինչ որ ներկայացված է պարզ և հասարակ մի պարմություն չէ:

Անառակ որդու առակով ավետարանիչը գալիս է ներկայացնելու ողջ մարդկության պարմությունը՝ սկսած նրա արարչագործությունից, սկսած նրա դրախտային կյանքից մինչև վերադարձ հավիտենական կյանք: Նրա անցած ամեն մեկ ուղին, նրա փորձությունների ենթարկվելը և այսպիսով վերջին հանգրվանը դեպի երկնքի արքայություն, անշուշտ եթե նա ցանկանում է: Երբ մի անգամ ևս նայում ենք ներկայացված առակին, ապա փեսնում ենք, որ այնպեղ սկսում է այն պահից երբ որդին փակավին ապրում է հոր փան մեջ՝ շրջապատված իր հոր ու եղբորով, ծառաներով, ապրում էր այնպիսի մի կյանք, որ նախանձելի

Էր շաբերին, և ահա այս պարկերը գալիս է մեզ ներկայացնելու այն կյանքը, որ Ադամն ու Եվան ունեին իրենց սրբեղծումից անմիջապես հետո՝ մեղանշումից առաջ:

Անառակ որդին, սակայն, մեղանշելով, չուզելով ապրել իր հոր հովանու ներքո, ինչպես Ադամը մեղանշեց, նա մեղանշում է՝ պահանջելով ժառանգությունը և թողնում ու հեռանում Աստուծո խնամքից, հոր փնից, շքեղ կյանքից, որ Նայրը ապահովել էր դրախտում: Սակայն այս մեկը նա պարտադրաբար չէ, որ կատարում է, այլ կատարում է իր կյանքի համաձայն, որովհետև հայրը փալիս է նրան ազատ կամք ժառանգությունը ստանալու ու մնալու իր փան մեջ կամ հեռանալու: Եվ որդին հեռանում է, մեկնում օտար երկիր, հեռու հոր բարեխնամ աչքից, խնամքից և հեռու ինքաբերաբար պաշտպանողական ամեն փեսակի միջոցներից, որ հայրը կարող էր դիմել իր որդուն պահպանելու համար: Սակայն այս բոլորը անփութեամբ՝ որդին գնում է, մոխում ողջ ունեցվածքը:

Նայեցե՛ք ժառանգության, ի՞նչ է ժառանգությունը: Ղուկաս ավերարանիչ շեշտում է. «Ժառանգությունը այն է, որ որդին՝ Ադամը, իր սրբեղծագործությամբ ստանում է Աստծո պարկերն ու նմանությունը և Սուրբ Տոգու շնորհները»: Տեսնալով հորից՝ որդին սկսում է կորսնցնել այդ բոլորը: Նրա անառակ կյանքը, նրա մեղանշական կյանքը այնքան ընդգծված է, որ այդ երկուսը գալիս են պարկերու աստվածային շնորհները, մշուշելու և խաթարելու նրանց ապահով բնակության վայրը, որը մարդու հոգին է: Եվ երբ այս բոլորը կորսնցնում է, հեռանում է Աստծուց մարդը, մնում է անորոշության մեջ, կյանքը դադարակալում է, ու հանկարծ մարդն զգում է, որ կանգնել է անդունդի եզրին, մի քայլ ևս, հավիթենապես կործանված է: Եվ այս պահին հանկարծ գալիս է զոջման մի պահ: Անառակ որդին, մեղանշական կյանքը փնտրելով, զգում է, որ այդպես կարելի չէ ապրել. սկսում է զոջալ, մտաբերում է այն կյանքը, որ ժամանակին ապրել է իր հոր փան մեջ և զոջում է ու մտածում. «Ելնեմ, վերադառնամ իմ հոր փուն, ներողություն խնդրեմ, և եթե հայրս ընդունեց, վերստին կվայելեմ հյուրընկալ (հավիթենական) կյանքը»:

Ինչպես Ավերարանի շարադրանքում փեսանք, անառակ որդին վերադառնում է հայրենի փուն: Նայրը հեռվից նկատում է փուն դարձող որդուն և որպես հայր, որ վաղուց սպասում էր իր որդու վերադարձին, չի սպասում իր փան սեմին, գնում է ընդառաջ, գրկում որդուն, համբուրում:

Այս ներողամիտ արարքը ցույց է փալիս, որ բոլոր նրանք, ովքեր մեղանշական կյանքով են ապրում և հետո զոջում, ապաշխարում, գիտակցում, որ եթե ի սրբե, ամբողջ հոգով զոջան և վերադառնան խնամող Նայրը, ապա Բարձրյալը գրկաբաց է նրանց ընդունելու: Եվ փալու այն բոլոր շնորհներն ու բարիքները, որ մարդ ուներ դրախտում մեղանշումից առաջ, այն բոլոր, որ Ադամ ստացել էր՝ հավիթենականությունը, Աստծո հովանավորությունը՝ շրջապատված հրեշտակներով և արդարներով:

Որդին իր վերադարձով վերագրնում է այն բոլոր իրավունքներն ու իրավասությունները, որ ուներ մեկնումից առաջ: Նայրն ասում է ծառաներին. «Բերե՛ք, հագցրե՛ք այն բոլոր հագուստները, որ ուներ: Տվե՛ք մաքանին, կոշիկներն ու մնացյալները և պարտաստվեցե՛ք խրախճանքի»:

Յուրաքանչյուր անձ, որ վերադառնում է դեպի Աստված, նմանվում է անառակ որդուն, որ վերադառնում է իր հոր փունը: Եվ այդ պահը, որ հայրն սրբեղծում է անառակ որդու հա-

մար, ուրախ պահը, խրախճանքի պահը ամեն մեկի վերադարձով Աստված նույն ուրախությունն է պարբերապես և հրավիրում բոլորին: Բոլոր նրանց, որ ապրում են Նոր տարի մեջ:

Անառակ որդու առակը հրավեր է բոլորիս համար, որ մենք բոլորս եւր նայենք, մեր անցած ուղուն նայենք և եթե շեղվել ենք Աստծո շավիղներից, ապա վերադառնանք դեպի Աստված և վստահ լինենք մեր գործերով, մեր բարի գործերով, որ Աստված անպայման պետք է ընդունի մեզ, անշուշտ եթե մենք գիշտում ունենք, ապաշխարում ենք և վերադառնում մեր Նոր տարին:

Ս. Ներսես Շնորհալիկն իր «Նավապով խոստովանիմ» աղոթքի քառասյուներից մեկում խնդրանք է ներկայացնում և ասում. «Ընկալ գիս որպէս զանառակ որդին, եւ զգեցո ինձ զպարմունճանն զառաջին զոր մերկացայ մեղօք»: Այն հանդերձները, որ որդին թողնում է հոր տանը և հեռանում, ողջ ընթացքը մեղքերի պարճառով է, որ քեզի է ունենում: Որդին՝ անառակ որդին, մեղանշում է և ամեն անգամ, որ մեղանշում է, այն զգեստներից մի մասն է հանում, թողնում է իր հոր տանը և մերկացած Աստծո շնորհներից, մերկացած Աստծո պարկերից ու նմանությունց, մնում է մեն մենակ և զգում է, որ կյանքն այլևս պարապություն է ու աննպարակ: Եվ դրա պարճառով վերադառնում է:

Եվ այսպիսով Ղուկաս ավերարանիչը, այս առակը պարմելով, հրավեր է կարդում բոլորին, որպեսզի բոլոր նրանք, երբ դույզն-ինչ նմանվել են անառակ որդուն, վերադարձ ապրեն և մասնակից լինեն հավիտենական խրախճանքին՝ փառաբանելով Ամենատուրք Երրորդությանը հավիտյանս հավիտենից:

Շնորհք սեր – խաղաղություն, Տեսոն մերոյ – Փրկչին Նիսուսի Զրիստոսի եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեայանսդ. Ամեն: